

JURAJ COLLINÁSY 1907 - 1963

Výstava obrazov zo súkromných zbierok

J. Collinásy

Výstava **Juraj Collinásy 1907 – 1963**, pripravená Clubom milovníkov umenia Košíc, o.z. v spolupráci so Šarišskou galériou v Prešove pri príležitosti 111. výročia umelcovho narodenia, je prierezom celoživotnej tvorby autora. Vystavený súbor pozostáva z 91 výtvarných diel a 27 umelcových fotografií od viacerých súkromných zberateľov zväčša z Košíc a rodiny autora. Výrazným kladom a zásadným prezentačným prínosom vystaveného súboru je ochota zberateľov podeliť sa s verejnosťou o klenoty svojich zbierok, bez ktorej by podobné výstavy nemohli byť realizované a poznanie diela umelca len neúplné.

Významný slovenský maliar Juraj Collinásy začínal ako viacerými cenami ocenený fotograf, ktorý sa od konca tridsiatych rokov venoval už len maľbe a v menšej miere kresbe. Ovplyvnený silnou tradíciou moderny 1. tretiny 20. storočia v Košiciach (najmä tvorbou Konštantína Kóváriho-Kačmarika) a predovšetkým svojim hoci len krátkym pražským výtvarným školením, sa postupne stal výnimočným maliarom figuralistom špecifickej fauvisticky vášnivej koloristickej palety so špecifickým záujmom o senzitívny prepis svojho civilného prostredia a bytostný intimizmus v nazeraní na stváňované motívy. Významným prínosom výstavy je predstavenie umelcovej fotografickej tvorby spolu s maliarskou tvorbou, po košickej premiére vo Východoslovenskom múzeu v roku 2017, prezentovanej spoločne iba po druhý raz. Pre milovníkov umenia a návštevníkov výstavy je k dispozícii reprezentatívny katalóg s textom kurátora výstavy Mgr. Petra Markoviča a Kristíny Rybárovej. Katalóg vo formáte B5 je o rozsahu 100 strán s 87 farebnými reprodukciami obrazov J. Collinásyho a ukážkou 12 čiernobielych umeleckých fotografií.

Výstava je sprístupnená od 12. apríla do 10. júna 2018.

Mgr. Jozef Ridilla

Zátišie s kyticami, 1960, olej, preglejka, 36,5x21,5 cm

Rodina klauna, 1947, olej,
kartón, 25 x 19 cm

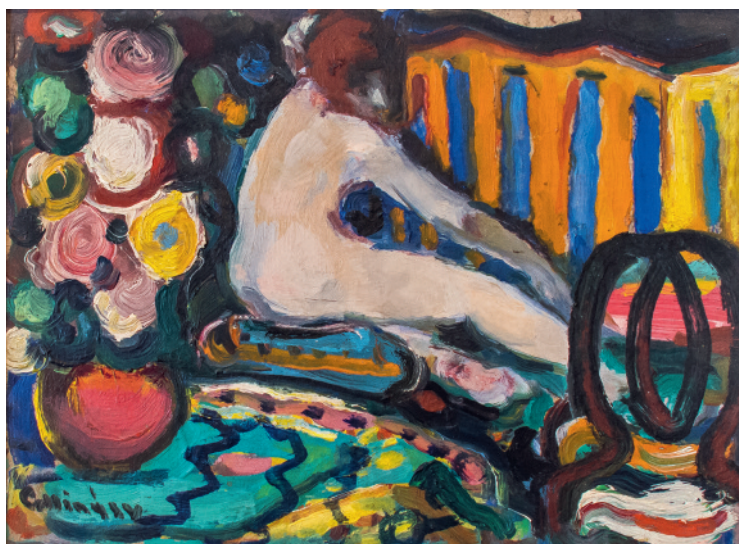

Poľné kvety, 1961, olej, preglejka,
50 x 45 cm

JURAJ COLLINÁSY 1907 – 1963

Maliar Juraj Collinásy reprezentuje najvýznamnejšie hodnoty košického maliarstva polovice uplynulého storočia. Umelcova k modernému výrazu nasmerovaná tvorba bola typická predovšetkým maliarovou výraznou koloristickou paletou. Expresívny maliarsky výraz a moderná forma obrazu predstavujú výrazný znak umelcovho maliarstva. Maliar sa venoval predovšetkým zobrazeniu intímnych a privátnych rodinných výjavov. S maliarskou vášňou sa venoval zobrazeniam ženského aktu alebo obrazu ženy. Veľmi charakteristické a zobrazením výnimočné sa stali umelcove obrazy zobrazujúce jeho dcéry v dievčenskom veku. Maliar sa venoval aj portrétu. Výnimočnú sériu v jeho tvorbe predstavujú umelcove autoportrétné obrazy vytvárané s filozofickým a psychologickým zaujatím pre ich symbolické vyznenie. Umelec zomrel predčasne vo veku päťdesiatych šiestich rokov. Zanechal dielo, ktoré napriek pociťovanému momentu svojho nedopovedania predstavuje jeden z klenotov košickej maliarskej tradície.

Juraj Collinásy bez pochybností medzi najvýznamnejších košických maliarov dvadsiateho storočia. Maliarska vášeň z obrazov Juraja Collinásyho doteraz nevyprchala. Umelcova tvorba reprezentuje jeden z najzásadnejších k modernému maliarstvu smerujúcich košických maliarskych programov uplynulého storočia. Umelcov maliarsky názor reprezentuje veľmi osobitú formu moderného obrazu. Diela namaľované s úprimnosťou a veľkou vášňou doteraz svojimi emóciami nepohasli a stále, aj po mnohých desaťročiach, prinášajú svojou rýdzim maliarstvom a výtvarnom výnimočnosťou potešenie z krásneho obrazu. Umelcova tvorba napriek plynúcemu času nestratila svoju jedinečnú atraktívnosť pre výtvarné publikum. Maliarove diela sa stali súčasťou mnohých verejných aj súkromných zbierok. Blížiace sa stojedemáste výročie narodenia umelca sa stalo príležitosťou pre pripomenutie tvorby významného maliara, ktoré diela sa stali jedným zo symbolov košického maliarstva dvadsiateho storočia (výňatok z kurátorského textu: *Juraj Collinásy (1907-1963) ...farebným štetcom...* Východoslovenské múzeum Košice / Club milovníkov umenia Košíc, 2017).

Akt s kvetmi, 1960–1961,
olej, lepenka, 14,5 x 20 cm

BIOGRAFIA MALIARA JURAJA COLLINÁSYHO

- narodil sa 29.6.1907 v Szerencsi (Maďarsko). Otec Gustáv pracoval ako železničný zamestnanec – pokladník, matka Margita Skalitzová bola pôvodne učiteľkou, mal dve sestry Alžbetu a Margitu
- v roku 1907 sa rodina Gustáva Collinásyho presťahovala do Košíc
- v rokoch 1914–1919 navštevoval obecnú školu
- v rokoch 1919–1926 študoval na košickom reálnom gymnáziu, ktoré ukončil maturitou
- v rokoch 1924–1927 získal základy výtvarného vzdelania v Krónovej grafickej škole pôsobiacej pri Východoslovenskom múzeu v Košiciach
- v rokoch 1927–1929, počas vojenskej prezenčnej služby v Prahe, ako autodidakt navštevoval súkromný ateliér Vincenca Beneša, príslušníka českých radikálnych a avantgardných výtvarných hnutí
- v rokoch 1930–1936 sa úspešne venoval umeleckej fotografii, za ktorú získal viacero medzinárodných súťažných ocenení:
 - 1933 - Medzinárodná výstava fotografie v Košiciach – bronzová medaila
 - 1933-1934 - International kerstsalon, Iris, Antwerpen Borgerhout – bronzová medaila
 - 1933 - III. Internationale Kunstphotographische Ausstellung Luzern – bronzová medaila
 - 1934 - III. Internationale Kunstphotographische Ausstellung Luzern – strieborná medaila
 - 1934 - Medzinárodná výstav, Budapešť – zlatá medaila
- v roku 1939 sa oženil s Gizelou Kozelkovou. Manželom sa narodili dcéry Georgína (1939) a Katarína (1946) a syn Peter (1954)
- v rokoch 1939–1944 bol členom výtvarného odboru Kazinczyho spoločnosti
- v roku 1945 sa stal členom Spolku výtvarných umelcov Svojina, neskôr bol členom SSVU / ZČSVU
- 22.11. 1963 po dlhej chorobe umiera

Juraj Collinásy sa venoval fotografii, figurálnej maľbe, autoportrétu, zátišiu, krajinomaľbe a v poslednom období svojej tvorby často maľoval v krajine a venoval sa ľudovo-žánrovému maliarstvu v prostredí milovanej Helpy na Gemeri.

Spracoval: Mgr. Peter Markovič

ZOZNAM VYSTAVENÝCH DIEL

Maľba a kresba

1. Cestou z poľa, 1937, olej, plátno, 60 x 50 cm
2. Gizela (portrét manželky), 1940 - 1945, olej, plátno, 50 x 39,5 cm
3. Hrabačka, 1943 - 1945, olej, lepenka, 60 x 50 cm
4. V izbe, 1944, olej, plátno, 40 x 32 cm
5. Ťahanovské riadky, 1944 - 1950, olej, plátno, 48 x 62 cm
6. Autoportrét, 1945, olej, kartón, 32 x 44 cm , na zadnej strane: Košické strechy, 1961
7. Akt (Ráno), 1945, olej, plátno, 60 x 50 cm
8. Posedenie v parku, 1945-1947, olej, plátno, 50 x 45 cm
9. Autoportrét, 1945-1949, olej, lepenka, 35 x 25 cm
10. Slepý vedie slepého, 1953, olej, plátno, 50 x 40 cm
11. V záhrade, 1946, olej, kartón, 35 x 41 cm
12. Rodina klauna, 1947, olej, lepenka, 25x19 cm
13. Vešanie bielizne, 1947, olej, plátno, 60x71 cm
14. Na ulici, 1947, olej, preglejka, 73x86 cm
15. Pri šijacom stroji (matka J. Collinásyho), 1945, olej, preglejka, 26x34 cm
16. Madona s dieťaťom, 1948, olej, plátno, 91x75 cm
17. Autoportrét v klobúku, 1948, olej, plátno, 43,5 x 32,5 cm
18. Autoportrét v klobúku, 1948, pastel, lepenka, 37 x 33 cm
19. Hačava, 1948, olej, plátno, 50 x 40 cm
20. Útek do Egypta, 1948, olej, sololit, 30 x 40 cm
21. Akt v kresle, 1948-1949, olej, lepenka, 39,5 x 29,5 cm
22. Siesta, 1948, pastel, papier, 14 x 31 cm
23. S kvetmi, 1949, olej, drevo, 61 x 40 cm
24. Toaleta, 1949, olej, plátno, 50 x 40 cm
25. Autoportrét, 1949, olej, kartón, 72 x 60 cm
26. Autoportrét, 1949, pastel, papier, 23 x 17 cm
27. Madona, 1949, olej, lepenka, 41,5 x 33 cm
28. Madona, 1949, olej, kartón, 27 x 24 cm
29. Zamyslená (V kresle), 1949, olej, kartón, 42 x 32 cm
30. Zuzana, 1949, olej, kartón, 48 x 32 cm
31. Klaun, 1949, olej, kartón, 25 x 22 cm
32. Vernisáž, 1949, olej, kartón, 35 x 25 cm
33. Cigánka, 1949, olej, lepenka, 18,5 x 14 cm
34. Sestry, 1949. olej na lepenke, 40 x 50 cm
35. Zadumaná, 1949, olej, lepenka, 27,5 x 23,5 cm
36. Po maškarnom plese, 1949, olej, lepenka, 55,5 x 39 cm
37. Sestry, 1949, olej, kartón, 43 x 30 cm
38. Dievča (Madona), 1950, olej, kartón, 26 x 32 cm
39. Ruže v džbáne, 1950, olej, plátno, 50 x 35 cm
40. V šatni, 1950, olej, kartón, 23 x 18 cm
41. Autoportrét, 1950, olej, kartón, 35 x 28 cm
42. Oberanie jabĺk, 1950-1955, olej, plátno, 60 x 50 cm
43. Krajinka s lánom obilia, 1950-1955, olej, plátno, 25 x 28,5 cm

44. Gizela (portrét manželky), 1950-1955, olej, lepenka, 29,5 x 26 cm
45. Portrét manželky, 1950-1955, olej, plátno, 28 x 26 cm
46. Autoportrét, 1950-55, olej, lepenka, 37 x 26 cm
47. Portrét Juraja Szántóa, 1952, uhol, papier, 40 x 30 cm
48. Portrét manželky, 1952-1953, olej, lepenka, 45 x 42 cm
49. Portrét Juraja Slávika, 1953, ceruza, papier, 38x27 cm vo výreze
50. Zátíšie s jablkami, 1955, olej, plátno, 50 x 71 cm
51. Akt, 1955, olej, kartón, 30 x 21 cm
52. Les, 1955, olej, plátno, 49 x 38cm
53. Kolíska, 1955, olej, kartón, 29 x 36 cm
54. Slničnice, 1955, olej, plátno, 60 x 69 cm
55. Les, 1955, olej, kartón, 49 x 34 cm
56. Ťažoba, 1955, olej, kartón, 26 x 22 cm
57. Autoportrét, okolo 1955, olej, plátno, 35 x 45
58. Kopy sena, 1955-1957, olej, plátno, 83 x 63 cm
59. Peter v ateliéri, 1957, olej, lepenka, 53 x 47 cm
60. Zátíšie s hračkami, 1957, olej, plátno, 56 x 77 cm
61. Zátíšie z ateliéru, 1957, olej, lepenka, 24,5 x 32,5 cm
62. Akt zozadu, 1957, olej, kartón, 32 x 26 cm
63. Petrik, 1957, olej, lepenka, 29 x 29 cm
64. Matka s dieťaťom, okolo 1958, komb. technika, papier, 61 x 45 cm
65. Zátíšie s mandolínou, 1958, olej, plátno, 56 x 70 cm
66. Heľpa, 1958, olej, kartón, 33 x 46,5 cm
67. Slničnice, 1958-60, olej, plátno, 47x33 cm
68. Jurina, 1959, olej, lepenka, 77 x 60 cm
69. Gigi (Portrét Manželky), 1959, olej, plátno, 110 x 80 cm
70. Pivonky s červeným džbánom, 1959, olej, lepenka, 38x23,8 cm
71. Akt (Po kúpeli), 1960, olej, kartón, 34 x 25 cm
72. Žatva, 1960, olej na kartóne, 22 x 30 cm
73. Varšanská ulica, 1960, olej, kartón, 33 x 48 cm
74. Pri umývaní, 1960, 17,5 x 12,5 cm
75. Zátíšie s kyticami, 1960, olej, drevo, 36,5 x 21,5 cm
76. Dievčatá, 1960, olej, kartón, 35 x 50 cm
77. Klaun, 1960, olej, lepenka, 35 x 25 cm
78. Smutný klaun, 1960, olej, kartón, 36 x 25 cm
79. Chlapec so zlomenou rukou, 1960, olej, lepenka, 50 x 28 cm
80. Idúca žena (Dedinský motív), okolo 1960, tuš, papier, 28,6 x 21 cm
81. Pred domom, 1960-62, olej, plátno, 30 x 40 cm
82. Akt s knihou, 1960-1961, olej, preglejka, 34 x 28 cm
83. Akt s kvetmi, 1960-1961, olej, lepenka, 14,5 x 20 cm
84. Van Gogh, 1960-1962, olej, lepenka, 34 x 54 cm
85. V Slávii, 1961, olej, kartón, 33 x 50 cm
86. Ruže, 1961, olej, kartón, 40 x 41 cm
87. Poľné kvety, 1961 olej, preglejka, 50 x 45 cm
88. V záhrade, 1962, olej, sololit, 30 x 22 cm
89. Peter sa učí, 1962, olej, plátno, 55 x 50 cm
90. Slničnica, 1962, olej, 33,5x24 cm
91. Orgován, 1963, olej, kartón, 35 x 50 cm

Fotografie

1. $2 \times 2 = ?$, 28,5 x 23,5 cm
2. Rozprávka, 24,5 x 19,5 cm
3. Mona Lisa, 28,5 x 26 cm
4. Zuza, 29 x 30cm, signované, vystavené v Benátkach
5. Pred dvorom, 1934, 28,5 x 28,5 cm, signované
6. Verný priateľ, 32 x 29 cm
7. Do tanca, 33,5 x 28 cm
8. S harmonikou, 28,5 x 28 cm
9. S kvetmi, 31 x 26 cm
10. Kamaráti, 30,5 x 26 cm
11. Na prechádzke, 29,5 x 27 cm
12. Matka - Myslava, 25 x 30 cm
13. Z čítanky, 30 x 24 cm
14. Myslavčanka, 29,5 x 25 cm
15. Na priedomi, 22,5 x 28,5 cm
16. Portrét - Starec, 24 x 29 cm
17. Autoportrét, 28,5 x 23,5 cm
18. V oblakoch, 30,5 x 24,5 cm
19. Lavička, 25 x 29 cm
20. Veľká udalosť, 17 x 23 cm, signované
21. Hrnčiarska ulica - Kalvinský kostol, 23 x 18 cm
22. Schody - Kalvinský kostol, 23 x 18 cm
23. Podchod - Hrnčiarska, 17,5 x 18,5 cm
24. Pod lampou - Dievča, 18 x 12 cm
25. Autoportrét v klobúku, 22,5 x 17,5 cm
26. V lese, 23 x 17 cm
27. Pri studni, 40,5 x 28 cm

Názov výstavy: **Juraj Collinásy 1907 – 1963**

Výstava obrazov zo súkromných zbierok

Miesto: Šarišská galéria v Prešove, Hlavná 51, Prešov

Termín výstavy: od 12. apríla do 10. júna 2018

Výstavu pripravili: Club milovníkov umenia Košíc a Šarišská galéria v Prešove

Kurátor: Mgr. Peter Markovič, historik umenia

Autor výstavy a informačného bulletinu: MVDr. Jozef Pokorný (Club milovníkov umenia Košíc)

Informačný bulletin vydal Club milovníkov umenia Košíc s finančným príspevím spoločnosti MIREK nábytok z masívu.

Na titulnej strane *Sestry*, 1949, olej, kartón, 43 x 30 cm.
